

UCHWAŁA NR
RADY POWIATU W OPATOWIE

z dnia2020 r.

w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy oraz dyżurów aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu opatowskiego na rok 2021

Na podstawie art. 12 ust. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 94 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 944), po zasięgnięciu opinii burmistrzów i wójtów gmin z terenu powiatu opatowskiego oraz Kieleckiej Okręgowej Izby Aptekarskiej, uchwała się, co następuje:

§ 1. Ustala się rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu opatowskiego w 2021 r., stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Dyżury całodobowe w dni powszednie, w porze nocnej, w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy apteki pełnią w systemie dziennym w 2021 r., zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

2. W porze nocnej, w niedzielę i święta i inne dni wolne od pracy, dyżur pełnić będzie wyznaczona apteka całodobowa w następujących godzinach:

- 1) w porze nocnej pełnić będzie dyżur od godziny 21.00 do godziny 7.00 dnia następnego;
- 2) w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy pełnić będzie dyżur od godziny 08.00 tego dnia do godziny 8.00 dnia następnego.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Opatowie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady
Powiatu w Opatowie

Wacław Rodek

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr
 Rady Powiatu w Opatowie
 z dnia r.

GODZINY PRACY APTEK OGÓLNODOSTĘPNYCH NA TERENIE POWIATU OPATOWSKIEGO

Lp.	Apteki ogólnodostępne/punkty apteczne (nazwa i adres)	Telefon	Godziny pracy			
			poniedziałek – piątek	sobota	niedziela	święta
MIASTO I GMINA OPATÓW						
1.	Apteka mgr Jolanta Dorobek ul. Szeroka 2/8, 27-500 Opatów	15 8684800	7.30 - 19.30	7.30 - 14.00	- pełni dyżur zgodnie z zał. Nr 2 do uchwały	- pełni dyżur zgodnie z zał. Nr 2 do uchwały
2.	Apteka MEDYK Sp. z o.o. ul. Szeroka 8, 27-500 Opatów	15 8684380	8.00 - 18.00	8.00 - 15.00	- pełni dyżur zgodnie z zał. Nr 2 do uchwały	- pełni dyżur zgodnie z zał. Nr 2 do uchwały
3.	Apteka Słoneczna Spółka Cywilna Mrówka Justyna, Żak Ilona ul. Mikołaja Kopernika 3C, 27-500 Opatów	15 6874992	8.00 - 19.00	8.00 - 16.00	- pełni dyżur zgodnie z zał. Nr 2 do uchwały	- pełni dyżur zgodnie z zał. Nr 2 do uchwały
4.	Apteka Zdrowie Sp. z o.o. ul. Henryka Sienkiewicza 54, 27-500 Opatów	15 8320177	7.30 - 20.00	7.30 - 19.00	- 9.00 - 17.00 - pełni dyżur zgodnie z zał. Nr 2 do uchwały	- pełni dyżur zgodnie z zał. Nr 2 do uchwały
5.	Apteki Polskie Kasprzyk Sp. j. ul. Szeroka 2/32, 27-500 Opatów	15 8682271	7.30 - 20.00	7.30 - 15.00	- pełni dyżur zgodnie z zał. Nr 2 do uchwały	- pełni dyżur zgodnie z zał. Nr 2 do uchwały
MIASTO I GMINA OŻARÓW						
6.	Apteka ESCULAP S.C. ul. Wysoka 13, 27-530 Ożarów	15 8610677	7.00 - 20.00	8.00 - 16.00	9.00 - 13.00	- nieczynna
7.	Apteka Słoneczna Spółka Cywilna Mrówka Justyna, Żak Ilona ul. Wysoka 35, 27-530 Ożarów	15 8674767, 693126569	7.00 - 19.00	8.00 - 13.00	- nieczynna	- nieczynna
8.	Apteki Polskie - Apteka Rodzinna os. Wzgórze 54D/1, 27-530 Ożarów	15 8610261	7.30 - 19.30	8.00 - 14.00	- nieczynna	- nieczynna
GMINA BAĆKOWICE						
9.	Apteka dla Ciebie Blicharski Spółka jawna Baćkowice 85A, 27-552 Baćkowice	15 8686620	8.00 - 20.00	8.00 - 16.00	8.00 - 14.00	- nieczynna
GMINA IWANISKA						
10.	Apteka Zdrowie JMS Zdrowie Sp. z o.o. ul. Kolejowa 1a, 27-570 Iwaniska	15 8601021	8.00 - 16.00	7.30 - 16.00	- nieczynna	- nieczynna
GMINA SADOWIE						
11.	Apteka Leków Gotowych Kalużyńska-Pieczaba Barbara Sadowie 131C/2, 27-580 Sadowie	15 8692323	8.30 - 16.00	- nieczynna	- nieczynna	- nieczynna
GMINA TARŁÓW						
12.	Apteka mgr Jolanta Sitarska ul. Sandomierska 72, 27-515 Tarłów	15 8385016	8.00 - 16.00 (tylko poniedziałek i wtorek)	- nieczynna	8.00 - 12.00	- nieczynna
13.	Apteka prywatna mgr Marianna Lenart ul. Czekarzewska 7, 27-515 Tarłów	15 8385127	8.00 - 16.00	8.00 - 12.00	- nieczynna	- nieczynna

Przewodniczący Rady
 Powiatu w Opatowie

Wacław Rodek

Harmonogram dyżurów aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu opatowskiego w dni powszednie, w porze nocnej, w niedziele, dni świąteczne oraz inne dni wolne od pracy w 2021 r.

2021	Poszczególne dni danego miesiąca											
	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
Apteka Zdrowie Sp. z o. o.	1 7 11 16 21 26 31	5 10 15 20 25	2 7 12 17 22 27	1 6 11 16 21 26	1 6 11 16 21 26 31	5 10 15 20 25 30	5 10 15 20 25 30	4 9 14 19 24 29	3 8 13 18 23 28	3 8 13 18 23 28	2 7 12 17 22 27	2 7 12 17 22 27
Apteka mgr Jolanta Dorobek	2 6 12 17 22 27	1 6 11 16 21 26	3 8 13 18 23 28	2 7 12 17 22 27	2 7 12 17 22 27	1 6 11 16 21 26	1 6 11 16 21 26 31	5 10 15 20 25 30	4 9 14 19 24 29	4 9 14 19 24 29	3 8 13 18 23 28	3 8 13 18 23 28
Apteki Polskie Kasprzyk Spółka jawna	3 8 13 18 23 28	2 7 12 17 22 27	4 9 14 19 24 29	3 8 13 18 23 28	3 8 13 18 23 28	2 7 12 17 22 27	2 7 12 17 22 27	1 6 11 16 21 26 31	5 10 15 20 25 30	5 10 15 20 25 30	4 9 14 19 24 29	4 9 14 19 24 29
Apteka MEDYK Sp. z o.o.	4 9 14 19 24 29	3 8 13 18 23 28	5 10 15 20 25 30	4 9 14 19 24 29	4 9 14 19 24 29	3 8 13 18 23 28	3 8 13 18 23 28	2 7 12 17 22 27	1 6 11 16 21 26 31	1 6 11 16 21 26 31	5 11 15 20 25 30	5 10 15 20 23 30
Apteka Słoneczna Spółka Cywilna Mrówka Justyna, Żak Iona	5 10 15 20 25 30	4 9 14 19 24	1 6 11 16 21 26 31	5 10 15 20 25 30	5 10 15 20 25 30	4 9 14 19 24 29	4 9 14 19 24 29	3 8 13 18 23 28	2 7 12 17 22 27	2 7 12 17 22 27	1 6 10 16 21 26	1 6 11 16 21 26 31

Dni świąteczne (niedziele i dni wolne od pracy oznaczono na czerwono).

Przewodniczący Rady
Powiatu w Opatowie

Wacław Rodek

Uzasadnienie

Na podstawie art. 94 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 944), rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na danym terenie ustala rada powiatu, po zasięgnięciu opinii wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin z terenu powiatu i samorządu aptekarskiego.

W dniu 30 października 2019 roku Wojewoda Świętokrzyski pismem znak: PNK.I.020.62.2019 zwrócił się do Przewodniczącego Rady Powiatu w Opatowie z prośbą o udzielenie informacji dotyczącej sposobu realizacji obowiązku wynikającego z powyższej regulacji. Obowiązek ten w roku 2019 był realizowany na zasadzie polubownego uzgodnienia (bez zachowania formy uchwały Rady Powiatu w Opatowie) pomiędzy samorządem powiatowym, a właścicielami aptek z terenu miasta Opatów, które polegało na tym, iż rozkład godzin aptek ogólnodostępnych wyznaczały dni i godziny otwarcia tych aptek, natomiast wyznaczone były tygodniowe dyżury, które pełniło naprzemiennie 6 aptek zgodnie z opracowanym harmonogramem, które trwały do godziny 22.00.

W związku z jednoznacznym pismem Wojewody Świętokrzyskiego, nakazującym samorządowi powiatowemu uregulowanie obowiązku w przedmiotowej sprawie, przed sporządzeniem uchwały zwrócono się o zajęcie stanowiska przez gminy z terenu naszego powiatu. Z ośmiu gmin powiatu opatowskiego tylko jedna (gmina Opatów) wyraziła pozytywną opinię w sprawie wprowadzenia dostępności dla mieszkańców powiatu aptek w porze nocnej, w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy. Dodatkowo gmina Iwaniska poinformowała, iż zachodzi potrzeba wydłużenia godzin funkcjonowania apteki na terenie ich gminy. Pozostałe gminy (Ożarów, Baćkowice, Lipnik, Sadowie, Tarłów i Wojciechowice) poinformowały, iż nie widzą potrzeby dostępności świadczeń w porze nocnej, w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy, a rozkład godzin pracy aptek na terenie danej gminy jest zadowalający. Ponadto zwrócono się o opinię w niniejszej sprawie do Kieleckiej Okręgowej Rady Aptekarskiej w Kielcach, która uchwałą Nr 92/19 z dnia 13 listopada 2019 roku postanowiła nie sprzeciwić się, co do zasady możliwości wprowadzenia dostępności świadczeń aptek ogólnodostępnych również w porze nocnej, niedziele, święta i dni wolne od pracy także na terenie gmin wchodzących w skład powiatu opatowskiego, o ile będzie to uzasadnione usprawiedliwionymi potrzebami ludności wynikającymi z przeprowadzonej rzetelnej analizy tych potrzeb.

W związku z powyższym przygotowany został projekt uchwały Rady Powiatu w Opatowie zawierający rozkład godzin pracy oraz harmonogram (tygodniowy – naprzemienny) dyżurów aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu opatowskiego, który został dostosowany do potrzeb ludności. **Z uwagi na fakt, iż nie można przewidzieć prawdopodobieństwa pojawienia się zdarzeń zagrażających zdrowiu lub życiu człowieka, Rada Powiatu w Opatowie chce zapewnić mieszkańcom powiatu opatowskiego pełne zaspokojenie potrzeb na tego rodzaju usługi farmaceutyczne, tym bardziej, że dotychczas dyżury aptek dotyczyły tylko miasta Opatowa i dyżur odbywał się tylko do godziny 22.00. Zatem dotychczasowy dostęp do świadczeń aptecznych nie był dostatecznie dostosowany do potrzeb mieszkańców powiatu.** Istotnym kryterium przy ustalaniu harmonogramu dyżurów aptek ogólnodostępnych w dni powszednie, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy było zobowiązanie wszystkich aptek z miasta Opatów do dyżurowania (w systemie tygodniowym), aby nie faworyzować żadnej z nich i tym samym, żeby żadna z aptek nie była nadmiernie obciążona obowiązkiem pracy we wskazanych porach. Na podstawie sugestii zgłoszonych przez wójtów i burmistrzów oraz biorąc pod uwagę fakt, że nocną i świąteczną opiekę zdrowotną na terenie m. Opatów świadczona jest jedynie przez Szpital Św. Leona sp. z o.o. z siedzibą w Opatowie zdecydowano się uczynić dyżurującym apteki z terenu miasta Opatów.

W orzecznictwie sądów administracyjnych ugruntowane zostało stanowisko odnośnie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych. Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że z redakcji art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, wynika konieczność dostosowania do potrzeb ludności rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych tak, aby zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy (por. wyrok NSA z dnia 9 grudnia 2011 r., sygn. akt II GSK 1338/10, por. także orzeczenia sądów administracyjnych podzielających powyższy pogląd: wyrok WSA we Wrocławiu z 3 października 2006 r., sygn. akt III SA/Wr 185/06, wyrok WSA w Kielcach z 30 września 2008 r., sygn. akt II SA/Ke 388/08, wyrok WSA w Gdańsku z 9 września 2010 r., sygn. akt III SA/Gd 254/10, wyrok WSA we Wrocławiu z 20 kwietnia 2011 r., sygn. akt IV SA/Wr 342/10, wyrok WSA w Łodzi z dnia 19 kwietnia 2017 r. sygn. akt III SA/Łd 1/17). **W orzecznictwie sądów administracyjnych wyrażany jest pogląd, że rozkład godzin pracy powinien zarówno być dostosowany do bieżących, codziennych potrzeb ludności na powszechnie wykonywane przez apteki ogólnodostępne usługi, świadczone w zwykłych**

warunkach jak i nie może pomijać sytuacji nadzwyczajnych, których częstotliwości występowania nie sposób przewidzieć (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 3 października 2006 r., III SA/Wr 185/06; wyrok WSA w Kielcach z dnia 30 września 2008 r., II SA/Ke 388/08; wyrok WSA w Gdańsku z dnia 9 września 2010 r., III SA/Gd 254/10; wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 20 kwietnia 2011 r., IV SA/Wr 342/10, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 14 kwietnia 2015 r., II GSK 1765/14).

Nie przeprowadzono konsultacji w celu przedstawienia zasad i wyrażenia zgody na dyżury z aptekami działającymi na terenie powiatu opatowskiego, gdyż zgodnie z art. 91 ust. 2 ustawy – Prawo farmaceutyczne, rada powiatu nie ma obowiązku zwracania się o wydanie opinii do innych niż wskazanych w tym przepisie podmiotów.

Projekt uchwały został przekazany już dwukrotnie do zaopiniowania burmistrzów i wójtów gmin z terenu powiatu opatowskiego oraz Kieleckiej Okręgowej Izby Aptekarskiej. Wyrażono następujące stanowiska w przedmiotowej sprawie:

- 1) Burmistrz Miasta i Gminy Opatów – opinia pozytywna. **Druga opinia negatywna.** Z negatywnej opinii Burmistrza Miasta i Gminy Opatów wynika, iż dostępność aptek ogólnodostępnych w porze nocnej dla mieszkańców na terenie Opatowa ocenia jako wystarczającą, co potwierdza brak jakichkolwiek sygnałów od mieszkańców sugerujących konieczność dokonania zmiany, niż ta obowiązująca od lat (dyżury do godziny 22.00). Burmistrz podnosi również, iż trudno wyobrazić sobie sytuację pilnego i masowego zapotrzebowania na środki medyczne możliwe do nabycia w aptekach. Ponadto uważa, że podnoszona w uzasadnieniu do projektu uchwały konieczność dostosowania czasu pracy aptek ze względu na możliwość wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych jest ważna, ale należy pamiętać o funkcjonowaniu w Szpitalu Św. Leona opieki ambulatoryjnej, gdzie osobom potrzebującym pomocy medycznej jest ona udzielana przez całą dobę.;
- 2) Burmistrz Ożarów – opinia pozytywna;
- 3) Wójt Gminy Baćkowice – opinia pozytywna;
- 4) Wójt Gminy Iwaniska – opinia negatywna. Gmina Iwaniska zaopiniowała negatywnie projekt wskazując, że jej zdaniem apteka w Iwaniskach winna mieć wydłużoną pracę do godz. 18.00. Obecnie zdaniem gminy nie wszyscy pacjenci są w stanie po wizycie u lekarza zakupić przepisane leki. Organ procedując tą uchwałę ma zapewnić dostępność świadczeń również w porze nocnej, niedziele, święta oraz inne dni wolne od pracy. Taka dostępność zdaniem organu została ustalona. Nie uwzględnił również uwagi, ponieważ w miejscowości Opatów oddalonej jedynie 13,7 km są dostępne apteki o wydłużonym pobycie. Nadto we wszystkich mniejszych miejscowościach, gdzie są ośrodki zdrowia są one czynne do godz. 20.00. **Druga opinia pozytywna;**
- 5) Wójt Gminy Lipnik – opinia pozytywna;
- 6) Wójt Gminy Sadowie – opinia pozytywna;
- 7) Wójt Gminy Tarłów – opinia pozytywna;
- 8) Wójt Gminy Wojciechowice – opinia pozytywna;
- 9) Kielecka Okręgowa Izba Aptekarska – opinia pozytywna w zakresie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych i opinia negatywna w zakresie harmonogramu dyżurów aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu opatowskiego. Z negatywnej opinii Izby wynika, iż wcześniejsze dyżury opatowskich aptek pełnione w godzinach do 22.00, które funkcjonowały od lat, były wystarczające i Izba nie otrzymała jakichkolwiek sygnałów, by nie spełniały potrzeb mieszkańców. Ponadto po konsultacji ze środowiskiem aptekarskim w Opatowie wynika, iż nie wyrażają oni zgody na proponowane w projekcie uchwały dyżury w trybie 20.00-8.00 dnia następnego (w porze nocnej) oraz od 8.00 do 8.00 dnia następnego (w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy), gdyż nie są w stanie zapewnić obsługi we wskazanych dniach i godzinach. **Druga opinia** KOIA po konsultacjach ze środowiskiem aptekarskim w Opatowie podtrzymuje swoje stanowisko zawarte w uchwale Nr 10/20 z dnia 19 lutego 2020 r., a mianowicie, że w trudnej sytuacji kadrowej i ekonomicznej aptek i faktycznego zapotrzebowania ludności w zakresie zaopatrzenia w leki, dyżury aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu opatowskiego są wystarczające (do godziny 22.00), od lat nie było jakichkolwiek sygnałów, by nie spełniały potrzeb mieszkańców, zatem Izba negatywnie opiniuje projekt uchwały RP proponujący wprowadzenie całodobowych dyżurów aptekarskich

W trakcie spływania do tut. Urzędu pism z opiniami, z samorządem powiatowym skontaktował się Pan Piotr Kasprzyk właściciel dwóch aptek na terenie powiatu opatowskiego (zlokalizowanych w Opatowie i Ożarowie), który w imieniu swoim, jak również pozostałych aptek, wyraził propozycję wspólnego spotkania środowiska aptekarskiego z terenu powiatu z władzami powiatu, w celu wyjaśnienia sytuacji, z jakiego powodu nie godzą się na dyżury zaproponowane w projekcie uchwały. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska aptekarskiego samorząd powiatowy zorganizował takie spotkanie w dniu 2 marca 2020 r., w którym udział wzięli również m.in. Prezes KOIA w Kielcach – Pan Robert Gocał, przedstawiciel Szpitala Św. Leona sp. z o.o. w Opatowie – Pani Krystyna Bień, z-ca Burmistrza Miasta i Gminy w Opatowie – Pan Marcin Słapek, Sekretarz Urzędu Miejskiego w Ożarowie – Pan Tomasz Sobieraj, Wójt Gminy Wojciechowice – Pan Szymon Sidor, a także Senator RP – Pan Jarosław Rusiecki, który w dniu 24 lutego 2020 r. złożył do tut. Urzędu pismo z prośbą o interwencję właśnie w sprawie braku dyżuru apteki w godzinach nocnych na terenie powiatu opatowskiego. Niestety na spotkaniu nie udało się wypracować wspólnego stanowiska w temacie dyżurów aptek na terenie powiatu opatowskiego. Samorząd powiatowy rozumie problemy właścicieli aptek, którzy zapewniają i podkreślają, że nie chodzi o względy finansowe związane z nocnymi, całodobowymi dyżurami, tylko o brak kadry magistrów farmaceutów w skali kraju, co do których jest obowiązek ustawowy do pełnienia takich dyżurów. W województwie świętokrzyskim średnia to 1,3 farmaceuty na jedną aptekę, a powinno być co najmniej 2 magistrów farmacji. To jeden z najbardziej deficytowych zawodów w skali kraju. Dlatego podkreślili, iż nie podołają pełnieniu dyżurów w proponowanym całodobowym, tygodniowym systemie i apelowali o pozostawienie dyżurów w dotychczasowym tygodniowym systemie tylko w godzinach do 22.00, gdyż jeśli projekt uchwały zostanie przyjęty w obecnej postaci to opatowskie apteki nie wywiążą się z tego obowiązku.

Na to z kolei nie może przystać samorząd powiatowy, w związku z choćby ostatnimi regulacjami prawnymi. Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2020 r. NK-I.4131.12.2020.TDOM wyraźnie rozróżnia rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych w zwykłych warunkach oraz w sytuacjach nadzwyczajnych. I o ile do ustalenia zwykłego rozkładu czasu pracy **ustawodawca nakazuje radzie powiatu wziąć pod uwagę potrzeby ludności, tak aby możliwe było zaspokojenie oczekiwań społeczności lokalnej, tak w przypadku ustalenia rozkładu godzin pracy aptek w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy, chodzi o ustalenie takiego rozkładu godzin pracy, który będzie stwarzał możliwości jak najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy wówczas, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna i trudna do przewidzenia potrzeba podania leku.** Ponadto zdaniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy w wyroku z dnia 17 października 2012 r. sygn. akt. II SA/Bd/ 632/12 ustawodawca posłużył się pojęciem „pora nocna”, a nie część pory nocnej i z tego względu dostępność aptek powinna być zapewniona w całej porze nocnej, czyli 8 godzin pomiędzy godzinami 21.00 a 7.00 (zgodnie z ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy). Poza tym orzekł również, że z regulacji ustawowego obowiązku zapewnienia dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej nie mogą zwalniać z warunków pracy konkretnej apteki, w tym trudności w organizacji pracy w porze nocnej i dni wolne od pracy.

Potwierdził to również w orzeczeniu z dnia 14 kwietnia 2015 r. Naczelny Sąd Administracyjny (sygn. akt II GSK 1765/14), wskazując, że *„...ponieważ ustawodawca posłużył się pojęciem "również w porze nocnej" - dostępność powinna być całodobowa, bowiem jedynie wówczas powstanie pożądanego z punktu widzenia społecznego stanu najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku.”*

Nie jest zadaniem rady powiatu wskazywanie źródeł finansowania dyżurów aptek. Zgodnie z art. 94 ust. 3 minister właściwy do spraw zdrowia po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Aptekarskiej określa w drodze rozporządzenia maksymalną wysokość dopłat, które są pobierane przez aptekę za ekspedycję w porze nocnej, uwzględniając potrzebę wydania leku, określa również grupę produktów leczniczych, za wydawanie których w porze nocnej nie pobiera się opłaty, biorąc pod uwagę konieczność udzielenia pomocy ratującej życie. Apteki są placówkami ochrony zdrowia publicznego, więc zapewnienie dostępności świadczenia usług farmaceutycznych, w tym w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy mieści się w pojęciu ochrony zdrowia publicznego. Każdy podmiot decydujący się na prowadzenie regulowanej działalności aptekarskiej, powinien mieć świadomość, że taką działalność należy prowadzić również zgodnie z przepisami prawa miejscowego, w tym uchwałami podejmowanymi na podstawie art. 94 ust. 2 ustawy – Prawo farmaceutyczne, a jednym z takich obowiązków może być obowiązek pełnienia dyżurów w porze nocnej lub w dni wolne od pracy (wyrok WSA w Krakowie III SA/Kr 168/18 z dnia 22 maja 2018 r., wyrok WSA w Gdańsku z dnia 19 czerwca 2019 r., sygn. akt III SA/GD 301/19, wyrok NSA z dnia 14 grudnia 2018 r., II

GSK 1789/19). Ponadto podmiot prowadzący aptekę ogólnodostępną w godzinach określonych w harmonogramie ustalonym przez radę powiatu nie jest pozbawiony możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, a jedynie dotyczą ją pewne ograniczenia w zakresie czasu funkcjonowania apteki (wyrok WSA we Wrocławiu IV SA/Wr 161/17 z dnia 30 maja 2017 r., wyrok WSA w Gdańsku z dnia 19 czerwca 2019 r., sygn. akt III SA/GD 301/19). Pełnienie dyżurów nocnych i podczas dni wolnych od pracy wchodzi w zakres ustawowych zadań aptek ogólnodostępnych. Warto w tym miejscu przytoczyć jeden z najnowszych orzeczeń sądów w tej dziedzinie, który wskazuje: „**Przy ustalaniu rozkładu pracy aptek ogólnodostępnych w porze nocnej i dni wolne od pracy nie sposób uwzględnić potrzeb ludności, gdyż nie można przewidzieć prawdopodobieństwa pojawienia się zdarzeń zagrażających zdrowiu lub życiu człowieka. W tym wypadku chodzi o ustalenie takiego rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych, który będzie stwarzał możliwość jak najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy wówczas, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku.**” (wyrok NSA z dnia 21 stycznia 2020 r. sygn. akt II GSK 1405/19).

Wychodząc naprzeciw środowiska aptekarskiego w mieście Opatów, samorząd powiatowy z uwagi na problemy kadrowe aptek, w celu opracowania optymalnego harmonogramu ich pracy w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy, proponuje wprowadzenie jednodobowych dyżurów, które pozwalałyby kierownikom aptek ogólnodostępnych do takiej organizacji pracy w aptece, aby placówka ochrony zdrowia publicznego (jaką jest apteka) mogła wykonywać usługi farmaceutyczne zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Nadmienić należy, iż spośród 13 powiatów w naszym województwie jedynie dwóm nie udało się wprowadzić stosownej uchwały, w tym na terenie naszego powiatu.

Zarząd Powiatu w Opatowie w 2020 r. trzykrotnie przedkładał radzie powiatu projekt uchwały obejmujący początkowo harmonogram od marca do grudnia, potem od kwietnia do grudnia, a w ostatnim podejściu w czerwcu, ujęto od lipca do grudnia. Jednakże biorąc pod uwagę decyzję radnych rady powiatu o nieujmowaniu w porządku sesji zaproponowanego harmonogramu z uwagi na brak ostatecznych uzgodnień z właścicielami aptek, postanowiono, o przedłożeniu całkiem nowego projektu uchwały opracowanego na rok cały rok 2021. W związku z powyższym podmioty prowadzące apteki w m. Opatów będą miały znaczną ilość czasu na zabezpieczenie pracy w aptece w czasie 73 dni dyżuru, jakie im przypadną w 2021 r., co stanowi średnio po 6 dyżurów m-cznie na 1 aptekę.

Projekt uchwały został przekazany po raz trzeci w sierpniu br. w zmienionej wersji do zaopiniowania burmistrzów i wójtów gmin z terenu powiatu opatowskiego oraz Kieleckiej Okręgowej Izby Aptekarskiej. Ponadto przedłożono drogą elektroniczną do aptek z terenu m. Opatowa.

Na chwilę obecną wpłynęło 10 stanowisk, w tym:

- a) 8 uzyskanych od samorządów gminnych, które są opiniami pozytywnymi w 7 przypadkach, 1 stanowiskiem negatywnym (pismo z dnia 2.09.2020 r., znak Or.S.8030.1.2020 Burmistrza Miasta i Gminy w Opatowie, który wskazał: „*Dostępność aptek ogólnodostępnych w porze nocnej dla mieszkańców w systemie obowiązującym od wielu lat na terenie Opatowa należy oceniać jako wystarczającą, co jednoznacznie potwierdza brak jakichkolwiek sygnałów od mieszkańców sugerujących konieczność dokonania zmiany. Trudno sobie wyobrazić sytuację pilnego i masowego zapotrzebowania na środki medyczne możliwe do nabycia w aptekach. Podnoszona w uzasadnieniu do projektu uchwały konieczność dostosowania czasu pracy aptek ze względu na możliwość wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych jest ważna, ale należy pamiętać o funkcjonowaniu w Szpitalu Powiatowym im. św. Leona w Opatowie opieki ambulatoryjnej, gdzie osobom potrzebującym pomocy medycznej jest ona udzielana przez całą dobę. Biorąc pod uwagę powyższe oraz podnoszoną przez Kielecką Izbę Aptekarską w Kielcach kwestię niemożności zapewnienia właściwej wymaganej przez prawo obsady zmian przez magistrów farmacji w czasie pracy aptek w rozkładzie godzin proponowanym w projekcie uchwały Burmistrz Miasta i Gminy Opatów negatywnie opiniuje projekt.*”
- b) 1 przedłożone przez Kielecką Okręgową Izbę Aptekarską w Kielcach (pismo z dnia 26.08.2020 r., znak KOIA-II-8/12/20). Uchwałą Nr 69/20 Prezydium Kieleckiej Okręgowej Rady Aptekarskiej, zwana dalej KORA:

- pozytywnie zaopiniował projekt uchwały rady powiatu w części w zakresie §1 w części dotyczącej załącznika nr 1 określającego godziny pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu opatowskiego na 2021 r. (z wyłączeniem godzin pracy aptek na terenie miasta i gminy Opatów w niedziele i święta ustalających dyżury zgodnie z załącznikiem nr 2),

- pozytywnie zaopiniował projekt uchwały rady powiatu w części w zakresie §3i §4,

- negatywnie zaopiniował projekt uchwały rady powiatu w części dot. §2 ust. 1 i 2, w tym co do załącznika nr 2 – harmonogramu dyżurów aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu opatowskiego na 2021 rok w dni powszednie, niedziele, dni świąteczne i inne dni wolne od pracy oraz określenia godzin pełnienia dyżurów,

KORA w uzasadnieniu do uchwały zaapelowała o powrót do konsultowania projektu dyżurów z podmiotami, których to dotyczy by w miarę możliwości próbować wypracować konsensus w tym przedmiocie, gdyż jak wskazali uchwała organu powiatu w obecnym brzmieniu nie znajduje akceptacji aptekarzy, których dotyczy.

- c) 1 skierowane od opatowskich aptek, które zostały wymienione w załączniku nr 2 do niniejszego projektu uchwały. W przesłanym czterostronicowym stanowisku podmioty podniosły wiele argumentów i okoliczności, które przy opracowywaniu aktu normatywnego wzięto pod uwagę. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i propozycją zawartą w piśmie, podjęto decyzję o umieszczeniu na stronie internetowej urzędu w Biuletynie Informacji Publicznej (www.opatow.eobip.pl), w zakładce „Komunikaty”, folder „Promocja i ochrona zdrowia – Wydział Organizacji i Nadzoru” projektu uchwały wraz ze skanami wszystkich stanowisk, aby osoby zainteresowane miały swobodny dostęp do informacji publicznej. Dodatkowo korzystając z propozycji aptek tut. organ skierował pisma do wszystkich aptek ogólnodostępnych z terenu powiatu (wykaz znajduje się w załączniku nr 1 do niniejszego projektu uchwały), z zapytaniem czy wyraża zgodę na pełnienie dyżurów w porze nocnej, w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy w 2021 r. [Na chwilę obecną żadna z aptek nie wyraziła akcesu do przejścia samodzielnego dyżuru.](#)

W związku z tym, iż wszyscy mieszkańcy powiatu opatowskiego powinni mieć możliwość zakupu lekarstw w aptece także poza zwykłymi godzinami pracy, podjęcie przez Radę Powiatu w Opatowie uchwały w proponowanym brzmieniu jest zasadne.

Opracował: Wydział Organizacji i Nadzoru